

Tanácskozás a rokkantügyről és a tüdőbeteg-kórházról.

— Gróf Klebelsberg Kunó államtitkár Szegeden. —

(Saját tudósítónktól.) Gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásiügyi államtitkár, hétfőn reggel Szegedre érkezett, ahol a városháza bizottsági termében megtartott bizalmas tanácskozáson elnökölt. A tanácskozáson

az állami iparostanonc-iskola és ezzel kapcsolatos internátus, a rokkant iskola, tüdővész-szanatórium és mezőgazdasági népiskola

felállítása került szóba. Gróf Klebelsberg Kunó államtitkár hétfőn reggel hét óra huszonhárom perckor érkezett Szegedre. Az államtitkár dr. Cicatricis Lajos főispánt és dr. Somogyi Szilveszter polgármestert reggel fél kilenckor fogadta szalonkocsijában. A tanácskozások reggel kilenc órától délután egy óráig tartottak. A tanácskozáson résztvettek az elnöklő államtitkáron kívül: dr. Cicatricis Lajos főispán, dr. Somogyi Szilveszter polgármester, báró Gerliczy Félix, Vörös Tibor ezredes, dr. Réthy József főtörzsorvos, dr. Gaal Endre kulturtanácsos, dr. Wolf Ferenc tiszti főorvos, dr. Hollós József főorvos, dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató, Jánossy Gyula tanfelügyelő, Weiner Miksa, a kereskedelmi és iparkamara alelnöke, Raffay László felsőipariskolai tanár és Firbás Nándor, az iparostanonc-iskola igazgatója.

A tanácskozás első pontja az állami iparostanonc-iskola és ezzel kapcsolatos, kétszáz tanoncra berendezett, internátus létesítésének kérdése volt.

A rokkant-iskola felállításánál az a terv merült fel, hogy az iskolával kapcsolatosan műveltségjavító műhely létesíttessék. Családi otthonok létesítése, egyelőre száz szegedi rokkant részére, kertes házakkal, amelyek idővel a rokkantak birtokába mennének át, volt a tanácskozás második pontja.

Három mezőgazdasági népiskola létesítését is tervbevétték a tanácskozáson. Alsó-, Felső-tanyán és a városban a rendezőpályaudvaron túl lennének az egy holdas konyhakertészettel kapcsolatos iskolák.

A tanácskozás negyedik pontjánál dr. Hollós József főorvos szólalt fel és a tüdővész-kórház és diszpanzerek felállításának szükségességét a következőkben ismertette:

— A tüdővész leküzdésénél csak úgy érhetünk el eredményt, ha szakítva az eddigi rendszerrel a küzdelmet tudományos alapra fektetjük. Ennek alapfeltétele, hogy az erősen fertőző eseteket szeparáljuk és így megakadályozzuk, hogy a súlyos betegek családjukat meg ne fertőzhessék. Szegeden legalább is 150 ágyas ilyen tudományos kórházra van szükség, amely állandóan elvonná a fertőző esetek nagy számát évről-évre csökkentené az újonnan fertőzöttek számát. Ez azonban nem elegendő, hanem ki kell egészíteni négy nyilvános rendelővel, amelyek orvosai, szakképzett tüdővész specialisták, állandóan nyilvántartanak a tüdővész eseteket, azok izolálásáról, kellő fertőtlenítéséről gondoskodniának és egyszersmind a beteg összes hozzátartozóit, akik már fertőzve vannak, specifikus kezelés alá vennék és így a betegséget még csi-

rájában meggyógyítanák. Az ellentálló képesség fokozása céljából napkurázó-helyek és gyermekjátékszöterek felállítása szükséges. A tüdővész-kórház legelőnyösebben az újszegedi járványbarakk tözsomszédságában volna elhelyezhető, mert itt a csatornázás készen van és a terület fekvésénél fogva is igen alkalmas a kórház céljaira. Betetőzné a mozgalmat, ha az Alsótanyán egy kisebb-fajta (60—80 ágyas) olcsó szanatóriumot létesíthetnénk, amelynek eszméje a főispán urtól ered, ahol a saját gazdaság, tehenészet, konyhakertészet gondoskodhatnék a betegek jó és olcsó ellátásáról.

A tanácskozás tulajdonképeni célja az volt, hogy az államtitkár *információt szerezzen arról*, mennyit tennének ki a tervbevetett intézmények költségei. A tanácskozáson megbeszélte adatokat a hatóság kidolgozza és a terveket, valamint a végleges rendezést feliratilag közli az illetékes miniszteriumokkal. A felíratra a miniszterium közgyűlési

határozatot fog kérni arra vonatkozólag, milyen összeggel hajlandó a város az intézetek felállításához hozzájárulni.

Egy óra után az államtitkár tiszteletére dr. Somogyi Szilveszter polgármester a Kass-vigadó különtermében ebédet adott, amelyen résztvettek: Gróf Klebelsberg Kunó, Vigh Albert udvari tanácsos, iparoktatási főigazgató, dr. Petri Pál, dr. Tóth István, dr. Magyar Zoltán, miniszteri titkárok, dr. Cicatricis Lajos főispán, dr. Somogyi Szilveszter polgármester, Gerliczy Félix báró, dr. Orkonyi Ede kuriai bíró, Várhelvi József apátplébános, c. kanonok, Bokor Pál helyettes-polgármester, dr. Szalay József főkapitány, dr. Gaál Endre kulturtanácsnok, dr. Réthy József, Vörös Tibor, dr. Boros József, dr. Hollós József, dr. Szele Róbert, Prelog József, a városi főgimnázium igazgatója, Tóth József, az állami felsőkereskedelmi iskola igazgatója, Jánossy Gyula, Weiner Miksa, Raffay László, Firbás Nándor.

Ebéd után az államtitkár és kísérete megtekintette azokat a telkeket, ahová a felállítandó iskolákat és egyéb intézményeket tervezik, majd sétát tett a városban.

Gróf Klebelsberg Kunó államtitkár és kísérete este kilenc órakor a gyorsvonattal Temesvárra utazott.

A 304-es magaslat elfoglalása.

A napokban hoztunk néhány gyönyörű, színes képet a verduni frontról A. Goswik, német telefonos katona tollából. Az alábbiakban ugyancsak ő tőle, aki egyébként a polgári életben lapszerkesztő, a 304-es magaslat elfoglalásának a leírását hozzuk:

Villanás. Két füstkarika a levegőben. Egy ágyu sült el. A szomszéd ágyu folytatja. Megszólal a második, a harmadik, a negyedik üteg is. Majd valamennyi kis- és nagykaliberű üteg, amely ezen a kis szakaszon áll. Virrad.

Az ütegek nem tüzelnek gyorsan. Megfontoltan, csaknem lassan. Minden üteg percenkint egy lövést ad le. Óránkint tehát a magaslat *nyolcszáz méternyi területére kétezernégyszáz gránát hull.*

A tüzerek bosszankodnak a lanyha tüzelés miatt. Gyorsabban kellene. Ugy kellene, hogy az ágyuk füstölögjenek, a csövek izzóak legyenek és a víz a visszafutó csövek fékhengerében forrjon. Percenkint egy lövés — az semmi.

Föltűnik a nap. A megfigyelő tiszt korrekturát parancsol, de az irány, az megmarad. Percenkint egy lövést a 304-es magaslaton levő árkokra.

A magaslat fölött por- és füstfelhő és ebben a felhőben megvillannak a gránátok. Kőszilánkok, földtömbök, rongydarabok és emberi tagok röpködnek a levegőben. El sem képzelhető, hogy ezekben az árkokban még emberek legyenek.

A drótkadályok, farkasvermek, lövészárkok mind be vannak temetve, szét vannak szaggatva. *A keleti lejtőn levő erdő lekasztva, szétaposva.* De a lövedékek még mindig odacsapódnak és a levegőbe hajítják a széttronsolt fatörzseket.

A francia tüzéség kezd feleselni. A saját ágyunk dörgése azonban elnyeli azokat az ellenséges gránátoknak a bömbölését, amelyek a Marré- és a Bois Bourrus-erődből jönnek. Egyszerre csak valahol óriási

feketesárga töltés szökken föl. A föld megremeg. A levegőben bömbölnek a szétrobbant acéldarabok és kőszilánkok. Új meg-új töltések szöknek föl. És az ellenség ágyuzása is hevesebbé válik. A mi dombunk fölött is porköd ül.

A tüzerek rendületlenül hordják a lövedékkosarakat. Az ágyuművesegéd ágyutól ágyhoz megy, megvizsgálja őket, olajoz, mint a gépész, aki a gépjét munka közben vizsgálgatja és olajozza. Minden percben egy lövés...

A megfigyelő ballonok nagyon magasan állanak, mint valami napfényben lebegő banánok. A repülők elegáns íveket írnak le. A kivédő ágyuk ostor módjára pattognak. Most egy Fokkergép jó örült irammal. Magasan az ellenséges repülőgép fölött keringve, siklórepüléssel örült gépfegyvertüzet szór az ellenségre. Aki e pillanatban nincs elfoglalva, mind ezt az izgató látványt figyeli feszülten. — De az ellenség kitér és elmene kiül. Szerencséje volt.

Megérkezik a konyha. A tüzelő üteg mögött megáll. A tüzerek megkapják az ebédjüket. A koromtól, piszoktól és olajtól piszkos kezükkel falatoznak.

Minden percben egy lövés!

„Mennydörgős mennykő, hisz már délután van!”

A nap lehajlóban. A dombok barnavörösen emelkednek a zöldes ég alatt. Az üde-zöld erdők mögöttünk kékes gőzbe burkolóznak.

„Gyorsabban tüzelni!” — Tizenkét órahosszat löttünk és nem tudtuk, hogy rohamra készülünk.

„Gyorstüzelés!”

Most már tudjuk. A tüzelés örült pergessé fokozódik. Miként hajdanában a dobos hévvel és győzelemittasan dobjának a borjubőrt ütötte-verte, úgy dobolnak most a mi tüzeink ágyuikkal.

Egyetlenegy dörgés az egész levegő...